

Samen kerken

Wij hadden het kunnen zijn



Enkele maanden geleden was ik in Amersfoort, samen met vele anderen uitgenodigd door INLIA, het Internationaal Netwerk van Lokale Initiatieven met Asielzoekers. Dit netwerk is ruim 30 jaar geleden ontstaan in Groningen. Daar ondertekende de Zuid-Afrikaanse bisschop Desmond Tutu als eerste het 'Charter van Groningen' en vele vertegenwoordigers van kerken volgden. Met dit verbond kozen (inter)nationale kerkgemeenschappen destijds partij voor vluchtelingen en asielzoekers in nood. Ook onze beide gemeenten zijn 'charterkerken'.

De dag was onder meer bedoeld als inspiratiedag. En geïnspireerd wérden we! Als inleidend spreker was de dochter van bisschop Tutu uitgenodigd: theologe en schrijfster Mpho Tutu van Furth. Zij nam de aanwezigen in gedachten mee naar het Sint Pietersplein in Rome, waar niet zo lang geleden een beeldhouwwerk van de Canadese kunstenaar Timothy Schmalz is onthuld door Paus Franciscus. Het werk heet: 'Angels Unaware' (Onbewuste Engelen). Het stelt 140 migranten en vluchtelingen voor uit verschillende tijden, schouder aan schouder op een boot met engelenvleugels in het centrum. Onder hen: Maria en Jozef, met hun kind Jezus op de vlucht naar Egypte; inheemse volken, bedreigd door kolonisten; Joden op de vlucht voor de Nazi's, mensen van nu uit door oorlog verscheurde landen. Het zijn allemaal mensen zoals wijzelf die -anders dan wij- niet het geluk hadden om in een vredig land geboren te worden. Mpho zei: "Wij hadden het kunnen zijn [...]. Laten we ons niet verbeelden dat wij immuun zijn voor de grillen van het leven of de noodzaak om te vluchten."

Wij hadden het kunnen zijn. Hoe zou het toch komen dat we dit niet 'tussen de oren' hebben? Hoe zou het toch komen dat we mensen uit andere landen, mensen met een ander kleurtje en met andere gewoonten zo vaak als 'die ander' zien die ons en onze manier van leven bedreigt? Waar zijn we toch zo bang voor? Wéten we eigenlijk wel wie ze zijn? Kennen we hun verhalen? Weten we de reden van hun vlucht of vertrek uit eigen land? Weten we wat ze hebben meegemaakt? Weten we wat ze hier ervaren? Ik denk dat de meeste mensen op al deze vragen met 'nee' moeten antwoorden. We weten het niet, we kennen ze niet en vaak willen we ze ook niet leren kennen.

In de bijbel staat een tekst die misschien tot nadenken stemt: "[...] houd de gastvrijheid in ere, want zo hebben sommigen zonder het te weten engelen ontvangen." (Hebreeën 13: 2). Hiermee zijn we terug bij het beeld op het Sint Pietersplein in Rome, het beeld met de naam die naar deze tekst verwijst. Het beeld vertelt ons dat álle leven heilig is, ook het leven van vluchtelingen en migranten en dat zij ook vanuit die visie behandeld zouden moeten worden. U en ik kunnen dat doen door de ontmoeting aan te gaan en oprecht naar hun verhalen te luisteren. Want hun verhalen hadden de onze kunnen zijn.

ds. Carla Borgers,
Doopsgezinde gemeenten in Twente